

ناسنامه ... دهق: مارف عومهر گو... هخنه: عهلی شخ عومهر

له زمانى با دار ناگه
به ام نهگه ه لانهكهى ل ووخا ب... حاى ده بم
له گريانى منا ناگه
به ام نهگه مهكى دايكى به يه كجارى ل ب ا ب
حاى ده بم
له هازهى باو ب ران ناگه
به ام نهگه به سهر كولبهى ئاوارانا ت بپهر
حاى ده بم
ئاخر چى بكه
كه نين كم به گز په نجه كانما بچت
كه ددانم له دم و ل و ياخى ده ب
كه برژانگم به ناو چاوما ده شك ته وه
نازانم ب داده نيشم ده سته و نه ژن؟
ئيترب ب م بارانى ئم دم مه كهن
با نه ست رهى خ شه ويستيم
له شهوى ساما و گه شما ل م نه ت ر
قيبلة ن ما يه كم هه ب له دم ما يه
با ر گهى خ م ل نه گ ر

* * *

گه رميانى ب بارانى تينووى د ميان سووتاند
من نه مردم
كوستانى به ه به و هاوار اها تووم يان گ ت به ردا
هر نه مردم
كه يه كه م جار نيشتمانم له ت له ت كرا
ئو ب ه ب من نه مردم
يه كه م گوندى و ا ته كه م و را نكرا
خ زگه ئو ب ده مردم
ب نيشتمان بچه هر كو
له دووره وه گشت په نجه ره و
دهرگا يه كم ل داده خه ن
ئا ا ا خ

هـڅنه: عهلي شـځ عومهر

شيعر گهر وهك په يامـك لادن بـت له جيهاني يـاليزمى، بهـشـك بـت له
فـگـرهـكـاني ئيستاتيكا، تهوا له ناست كم وكوري دياردهـكـاني
دهره وهى خـيدا، جيهانـكي فانتازي له نامـبوون فـراهـمـدهـكات،
دهرگايـهـك بهـ وويـهـزو خـوازهـكـانيدا دهـكـاتهـوه، بـگـهـيـانـدنـي
مهـبهـستهـكـاني بـشـايـيهـك له ناو نهـست و خـهـونهـكـانيدا پـدهـكـاتهـوه،
پاژـك له تهـزموونهـكـاني پـخـهـنـيدهـكات، شاعير له يـگـاي كـشـاني
وـنـهـي شيعريـهـوه دهـتـوانـنـا مـاژـه بهـ نـاـكـكي بدات، گوزارشت له
هـوـست و بيركردنهـوي سهردهـمـكـدا بـكات، دـاـكـكي لهـو دهـنگـه نـزـم و
بهـرـزانـه بـكات كه هـست دهـورژـنـن، بهـ دوايي خـيدا پرسـيار
بهـجـدهـهـت، پـاشـينهـي شـنـبـيري، هـهـمـژـين و پهـخـشـكـردن دهـكـاته
جـكـهـوتـي دهـرـكهـوتـهـكـاني نووسـين، بهـ جـاـكـردنهـوي هـنـگـهـكـان،
بهـدواچوون و داگـهـان، پـلـينـكـردنـي هـهـستهـكـان، بهـدوايي خـيدا
دهـهـنـن، بهـ اشـكاوي له پـيـادهـري گـانـهـوهـدا سنوور و يـتم و
جيهاني هـنـراوه، هـهـهـنـدهـكـاني مانا و گووتاري شيعري ديارـيدهـكات،
شاعير دهـتـوانـنـا مهـبهـستهـكـاني له نـو شيعردا نـيـشان بدات، "تهـي شيعر
تهـگـر دـونـيا نـيـشان ناداداتهـوه، تهـگـر جيهان پانتايـهـكي
وهـدهـرـنـراوه له شيعر، شاعير(خودي قسهـكهـر) چـن و بهـج شوناسـكـهـوه
دهـچـته ناو تهـو تهـزموونه و لـيـدـته دهـرهـوه"1، "شيعري ناسنامه"2،
يهـكـكه له شيعره جوانهـكـاني "مارف عومهر گو"ي شاعير، تهـم
هـنـراوهـوهـيه له ساـي 1987ي ز دا نووسـيوه، بهـرايي هـهـر له
ناونـيـشانـهـكهـيهـوه دهـمـنـخـاته بهـر ديدگاي داوايهـك، وشـهـيهـكه داوايهـكه
بهـ بهـرتهـقاي جيهانـن قورسه، داوايهـكي فره هـهـهـنـده، هـهـگري چهـنـدها
خـواستـي جـياوازه، ترازيديايي دهـنـگـكه له كانگاي ناخهـوه د، داوايي
جـياـبوونهـوه لهـوي تـريـان لهـوي بهـرامـبهـر دهـكات، مادام جـياـبوونهـوه
سـهـرتـاي بوونه، بوونـيش هـهـگري ناسنامهـيه، دواليزمـي بوون
وناسنامه، هـهـبووني يهـكـكـيان سهـلـمانـدنـي تهـوي تـريـانه، اسانـدنـي
يهـكـكـيان، پهـنـجه نـمـايـه بـ ناسـيني تهـويتر، ناسنامه چهـنـد
هاوشـوهـبوون له نامـزدهـگرـت تهـوهـنـدهـش دهـرـكهـوتـهـكـاني جـياوازي بوون
ناشـكرادهـكات، ناسنامه لـهـدا له گـاي بهـرامـبهـرهـوه بهـ بهـراوورد
لهـنـو جـري تهـو پهـيوهـنديـهـدا، سنووري خـي دهـكـشـت، درـژه به
گـهـشـهـپـدانـي خـيـدهـدات، دابـان هـتـدهـكـاتهـوه، ئيمـم دـرـكـايم گووتهـني
"شوناس له گـهـي نهـشـونـماـكـردنـي كـمـهـاـيهـتـيـهـوه پـكـدـت"3، له

ئاستىكى دىكەدا ناسنامە يان شوناس پرسىيارىكە ۋوبەۋوى
 ۋەرگىردەبىتەۋە، لە شوۋان خىدا ۋايدەگىرت، ئەگرى گەۋان و
 خىد زىنەۋە بە دۋاىيى خىدا دەھىن، دىزىنەۋەى خاىيى بەيەكگەيشتىن
 لە نىۋان شاعىرو ۋەرگىر، لە پەرچەقەردنى خەمەكانەۋە
 سەرچاۋەدەگىر، شاعىر دەتۋان لە ۋىگەي خەمەكانىيەۋە تىبگات،
 ئاۋزانى گىرنگى شىعرەكەيمان بىكات ھاۋسمان دەت "گىرنگى شىعر خىي
 كىخستنى خەمەكانى جىھانە" 4، ئاراستەكردنى ۋەرگىر و بەشدارىكردنى
 لە كرانەۋەى دەق لەگە ۋىسەي ھەكراندنى مانادا، ھەۋىكى
 ئاۋتەبۋونە، گەيشتىنە بە ماناى چەمكەكانى خەم و نەھامەتى،
 ۋىشەتەكانى خەم تەنبا نىيە لە نىۋان ۋىكەتەي دەق و خۋىندەۋەى
 ۋەرگىردا، بەكۋە لە نىۋەى پەيۋەستىۋون و يەكبۋوندا، بەشدارىكى
 ئەكتىفە لە نوۋسىنەۋەى سەرلەنۋى دەق و گىردانى ناۋ دەقە بە
 دەرەۋەى دەق، بەم ئاقارەشدا، دەق خىي لە دەسەلىتى تاكە كەسى
 زگاردەكات، خاىيى بەيەكگەيشتىن لەتەك ۋەرگىردا مىسگەردەكات، بەمەش
 ھەنگاۋى داگەان، نىكۋونەۋەيەك لەگە دەقە شىعەرىيەكەدا
 مەيسەردەكات، لە بەرايىيەۋە ئەمە بەشەكە لە كۋىلەي يەكەمى شىعەرى
 "ناسنامە"

ناسنامە

لە زمانى باۋدار ناگەم
 بەۋام ئەگەر ھەلەكەي لى ۋوخابى... خاىيى دەبەم
 لە گىرمانى مىنا ناگەم
 بەۋام ئەگەر مەمكى دايكى بەيەكجارى لى بىا بى
 خاىيى دەبەم
 لە ھاژەي باۋ بىران ناگەم
 بەۋام ئەگەر بەسەر كۋىلەي ئاۋارانا تى بىپەر
 خاىيى دەبەم

شاعىر لە ۋىگەي زمانەۋە لە دوۋتلى گىرەيەكەۋە ھەدەستى بەكەشانى
 ۋىنەيەك، كە دەبىتە بنەما بى جوۋاندنى ۋىنەكانى دىكەي ھەنراۋەكە،
 شاعىر بەتۋان ۋەنگى ھەستەكانى پەخشەكات، تىيادەمىن ۋوگۋ
 قىلغان دەبىت، لەم ساتەۋەختەدا، ۋەك ئەلتەرناتىفى - دەتۋان
 ھەستى بىنن بىكاتە ھەستى بىستن، ئەم ئاۋوگىرە لەخورا نەھاتۋە،
 بەكۋە ھەۋىكە بى گەياندنى پەيامكى ئامازەدار، كاردانەۋەى
 كىرەيەكى نەۋىستراۋ و نەگونجاۋە، بى ئەم مەبەستەش شاعىر نىكەي
 ناكات لە بەكارھەننى زمانىكى بازەيى تا بەردەۋامى بدات بە
 لىكدانەۋەى تىلماۋەك كە بەكارەساتەۋە بارگاۋى كراۋە، بەمەش
 دەتۋان جىاۋازى لە پىرىنسىپەكانى ماناى شىعەرىدا درۋستىكات، ۋىنەۋ
 ستايلەكى جىاۋاز فەراھەمىكات، ھەر لە چەمكەكانى خەمەۋە ھەتا

گه یاندنی مه به ست له ایی کردن و پته وکردنی په یوه نډیه کانی له گه
 نیشتماندا، به مانا فراوانه کي هه ماهه نگیهک له گه بښ ویدا
 دروستده کات، ته نگه ژه ی بوون و ناسنامه تدا دیسپلن ده کات،
 نه بوونی زمانی له یه کگه یشتن بانگه شه یه که، فاکته ریگی به هـزی
 جو له پکردنی ههسته بهرانبهر به ئوی تر، زمان وهک په یامک واتای
 جیاوازی ده گه یه نه، مانای جیاواز ده به خشت، پشت تکردنی له
 دیالگی استهوخ، لایردنی زمان، گڼینی ب زمانی و نه،
 یه قدانه وهی ههستکی درکپکراوه له نه و نهستی شاعیردا
 لکدانه وه یه کی ئاشناو ته با وهرده گرځت، هاوش ووه بوونک، خه مک، له
 جیاوازی زمان، له جیاوازی مرځ و بانده گوره تر به یه که وه
 گرځده دات، له و نه یه کدا ک بیان ده کاته وه، جیاوازی ناکات له
 دابه شکردنی خه مه کان، له ک شانی ئو و نانه ی که له زاکیره دا
 فرماتنا کر، له سکچی و نه ی شیعیردا، درک کردن به نه هامه تی،
 یه کبوونی زمانی خه م، گواستنه وهی کاره سات، خای له ناوه خندا
 ک دیتایه، هه گری په یام که، کار له سهر ځان و سینه وهی
 جیاوازی یه کان ده کات، شاعیر له کاتی ئاساییدا، ت نا پهر تا دیار
 هه و نی نادیار بگرته وه، به کو هه موو نادیارک به دیارک
 ده ستنیشان ده کات، نا دیار کیش ره تده کاته وه، ئه مه ش به پی تی
 هیگ یی "هه موو دیار یکردنک نه فیکردنیشه" 5، به یام کات له
 هاوک شهی ک تاییدا، ده بینین سینه وهی ناسنامه، هه شه مانه وه و
 ته نگه ژه ی بوونی به دواوه دت، شاعیر له ځای په رچه فکردنی خه م و
 ئازاره کانه وه به وهی له زمانی خه م ده گات، ههستی تگه یشتن و
 حا یبوون له گه یاندا دابه شده کات، به زمانی خه م، تراژیدیای شکست
 له س ئاستی و نه دا تمارده کات، ئاستی یه که م: هه که ندنی پگه و
 و رانکردنی شو نه، سینه وهی ناسنامه یه، له نه و بردنی م رک و
 سه قامگیریه، به دهرئه نجام په رته وازه ی و ئاواره یی ده خاته وو،
 ئاستی دووهم: ته و اوکهری پاژی یه که مه به زه و تکردن و وه ستان دنی
 ه یه کانی بښ وی ژیا نه وه به نده، اده ستبوونی نه وه کان و ئاینده ی
 نیشتمانی دایکه ب مردنکی له سهرخ وه و نا کراوه، سینه وهی ناو
 ناسنامه یه، له ئاستی سه مه دا: باو باران وهک کدک به کاره نراوه،
 په یام که ب د هقی، به کارخستنی ه زکی کو څری سروشت، ئاو ته کردنی
 هـزی سروشت، توانه وهی له نه و زو م زری هـزی سته مکاران،
 به دهرخستنی جر که له دیوه نه رنیه که ی ژیان، پیاده کردنی ئو
 دیوه ق زوه نه ی امیاریه، که له کرده ی داگیرکارییدا وشک وته به
 یه که وه ده سوو ت نه، جگه له زمانی چهک و بهر ژه وه ندی، له زمانی تر
 حا ی نابن، نه جریکه ی بانده له کاتی و رانکردنی ه لانه، نه
 گریان ی ساوایهک ب شیری دایک کرده ی وه ستانیان ا نا گر ت، له

سه‌رجه‌م ئاسته‌كاني كرده‌ي داب‌اندا در‌غی ناكهن له‌وه‌ي ، با‌ئنده له
 ه‌ئانه، ساوا له مه‌مكى دايكى، س‌فیه له ما و حا‌يان بكه‌ن، گهر له
 گ‌شه‌يه‌كى گشتگيرييه‌وه داگه‌ئانى ب‌ بكه‌ين، له ن‌وان ههر يه‌ك له
 ه‌ئانه و مه‌مك وه‌ك خوازه ل‌كچواندن‌ك هه‌يه، به‌ج‌ر‌ك له ج‌ره‌كان،
 به نيشتي‌مان هه‌ژماركراوه، هه‌ريه‌ك له با‌ئنده‌و ساوا و هاوو‌ئاتي،
 ههر س‌كيان ب‌ جياوازي له ئه‌نجامگيري‌دا، ده‌چنه خانەي ب‌ لانه‌وه،
 يان ئاواره‌وه، ئه‌م ده‌رئه‌نجامه‌ش ئه‌وه ده‌سه‌لم‌ئە، له فه‌ره‌نگي
 ئاميا‌ري داگيركردندا، ههر له با‌ئنده‌وه بيگه‌ره تا ساوا، ئينجا
 هاوو‌ئاتي ب‌ گونا‌ه، چ‌ن له ژ‌ر ناسنامه‌ي ياسا‌كاني ده‌و‌ئتا، ب‌
 جياوازي ده‌چه‌وس‌ئنه‌وه، چ‌ن به به‌رچاوي جيهانه‌وه، به ئاشكرا هه‌و‌ئ
 س‌ينه‌وه‌و داب‌ئانى ناسنامه‌يان له‌گه‌دا ده‌كر‌ت، با‌ئنده به ناسنامه‌ي
 ه‌ئانه‌وه، ساوا به ناسنامه‌ي مه‌مكى دايكييه‌وه، سيفیه به ناسنامه‌ي
 ما و خاكه‌وه، گر‌دانى ئه‌م ووداوانه به ديارده‌كاني سرووشته‌وه،
 وه‌ك هاژه‌و باوبارانه‌وه، پ‌دان‌كى شه‌رعيه به ئاسايي كردنه‌وه
 به سروشتكردنى د‌خكه، كه له سيسته‌مي جيهانيدا به پياده‌كردنى
 دروشمى به‌ره‌نگاربوونه‌وي هاوبه‌ش، پاراستنى به‌رژه‌وه‌ندى هاوبه‌ش
 ده‌ناسر‌ت، مانه‌وي ده‌سه‌ئات ده‌پار‌ئە، له نه‌خشى جوگرافيدا
 چه‌سپان‌دن و و‌ئناكردنى سنووره‌كان ، به ه‌ئەي سوور ك‌شراون، ئه‌مه‌ش
 به ماناي وه‌ستان و چه‌قين و ت‌ئنه‌په‌رين د‌ت، ئه‌م د‌گما‌بوونه‌و
 پير‌زكردنه‌ي سنوور، به هيج س‌سا و پ‌وانه‌يه‌ك ناچ‌ته ژ‌ر ك‌ف
 هيج ياسايه‌كى مر‌ئى، له‌كات‌كدا ده‌سه‌ئاتي چه‌وس‌ئنه‌ر ب‌ پاراستنى
 سنوورى خ‌ئى، ئه‌و مافه به خ‌ئى ده‌دات، گشت س‌گايه‌كى نامر‌ئى بگر‌ته
 به‌ر، ههر له كوشتن و ده‌ربه‌ده‌رى و به ديلگرتن و ..هتد، له هه‌مان
 كاتدا، له ده‌ره‌وي خ‌ئى ئه‌و مافه گهر به هه‌ره‌مه‌كيش ب‌ت، له
 با‌ئنده‌يه‌ك يان له غه‌ريزه‌يه‌كى سروشتى ساوايه‌ك قه‌ده‌غه ده‌كات،
 داك‌كى له سنوورى غه‌ريزه‌كاني مانه‌وه به‌ش‌كه له ناسنامه، جا ئه‌و
 بوونه‌وه‌ر ههر چيى ب‌ت، گهر با‌ئنده ب‌ت يان ساوا يان مر‌ئى كام‌،
 ههر س‌حه مافى ژيان‌ ئاسووده‌يان هه‌يه ، ب‌گومان وشەي با‌ئنده، يان
 ساوا وه‌ك ئامازه‌يه‌ك، يان پ‌وه‌ر‌ك به‌كاره‌ئراوه، تا له‌و ر‌گايه‌وه
 به‌رتسكردنه‌وي ماف و قه‌واره‌ي ئازادييه‌كان بخاته ‌وو، ئه‌و مافه
 سروشتيانه چه‌ند بچووك و ب‌ به‌هاشبن، له پاراستنى شو‌ئندا لاى
 ده‌سه‌ئات ماناي ياخي‌بوون به ده‌سته‌وه ده‌دات، گهر پ‌دراوه‌كاني شو‌ن،
 ه‌كار‌ك بن ب‌ سه‌قامگيرى و پاراستنى سنوور و ناسنامه، ئه‌وا
 ده‌رهاويشته‌كاني له‌فكردنى شو‌ن به ناچارى ناشو‌ن به‌ره‌مده‌ه‌ئەن،
 سنووره‌كاني ناسنامه كا‌ئده‌كه‌نه‌وه، ديارده‌كاني ئاواره‌بوون ت‌خ
 ده‌كه‌نه‌وه، سا‌ له دواى سا‌ ديارده‌كاني ئاواره‌بوون زياتر ده‌كه‌ن،
 ده‌بنه ز‌رينه، ديارده‌ي ز‌رينه به مانا باوه‌كه‌ي، هه‌ميشه قه‌واره‌ي

ناسايي بوون و نـرماـبوون وهردهـگرت، پـچهـوانهـي كه مينهـيه كه خـي
 له تايبهـتمهـنديدا دهـبينـت، لهـم بارهـدا ترازيداي جياـبوونهـوي
 زـرينهـو كه مينهـيه ، درزـك لهـ خهـسـهـتي گـگـيني ناسنامهـدا
 فهـراههـمدهـكات، جگهـ لهـ هـمـاي كهـسايهـتي، هـمـاي نهـتهـوايهـتـيش
 هـهـدهـگرت، جياـبوونهـوي بهـزـرهـمـل، هـهـكهـندن لهـ زـدو نـيشـتـيمان،
 دابـانه لهـ شوـن، لهـ ابردوو، لهـ شارستانـيهـت، گهـانهـويهـ بهـ
 ناشوـن، بهـ ئـردوگاي زـرهـمـل، هـهـوـدانه بهـ زهـوتـكرـدني ناسنامه،
 ئاوارهـبوونه، مـژوو لهـ قـاغـكي شكستـدا، چـن دهـيهـوت ناسنامهـمان
 لهـ زهـوتـبكات، بهـ هـهـمان شـوهـش دهـيهـوت زهـويـيمان لهـ بسـنـي، نهـمهـش
 كاتـ ئايدولـژيـايي ناسيـنـاليزمي توندرهـو، اسيزم دهـردهـكهـوت،
 گهـشهـدهـكات، تهـنيا خـي دهـبينـت، ئاواره بهـرهـمـدهـهـنـي،
 بهـرهـمهـنـاني ئاوارهـبوون، چهـكهـكه نهـيارهـكاني پـدهـترسـنـي، هـم
 قهـرهـبووي گومانـك دهـكات تهـنگهـژهي ناسنامهـي خـي پـهـشارـتهـو،
 ووخساري ئاواره، دهـنگـكه لهـ گوـي اسيزم دا، سهـدای تاوانـكي
 گهـوره دهـكات، داوای گـگـانهـوي مافـكي هـوادهـكات، داوای
 ناسنامهـدهـكات، كهـمـاي شوـن و نهـتهـويه، دابهـشبووني ناسنامه و
 دهـنگي ئاواره لهـ نـوان خهـمي ئـستاي ئامادهـو خهـوني ابردوو
 بهـرهـنگاريـبوون، كهـسـكي ئهـرنـي لهـ فيداكاري و كهـسـكي نهـرنـي لهـ
 ادهـستـبوون بهـ چارهـنووسـكي ناديار فـرمـهـدهـكات، پرسـك زهـق
 دهـكاتـهـوه، چـيـكهـن باشه، چـن بير لهـ ناسنامه نهـكهـنهـوه، بير لهـ
 تـكـچووني پهـيوهـندي بهـ شوـن و زـد نهـكهـنهـوه، ئهـي سنوور، ناكـرت
 بير لهـ سنوور نهـكهـينهـوه، سنوور دنيايي دابهـشـكـردوو بهـ نـيشـتـيمان و
 نـيشـتـيمان، بهـ ناسنامه و ئاواره، شوـن و ناشوـن، بوون و نهـبوون،
 دهـنگ و بهـدهـنگي، بهـ زمان و نازمان، بهـ ماف و بهـ ماف، مارف عومـهـر
 گوـ وهـك ماف پهـروهـرـك، شاعـيرو ياساـناسـك، چاك دهـزانـت لهـ چ
 دهـرگاـيهـك دهـدات، چـي دهـبيـستـت، بهـ چ زمانـك دهـدوت، چـن لهـ زمانـي
 باـنده، مناـي ساوا، لهـ هـشمالـي ئاوارهـكان حاـي دهـبت، بهـرگه
 دهـگـرت خهـميان لهـگهـدا دابهـشهـدهـكات، چـن لهـتـكرـدني سهـقامـگـيري
 پارادـكـس بهـرهـمـدهـهـنـي، ئاوارهـيي و هـهـنهـدهـكاني خهـمي
 لهـدهـكهـوتـهـوه، بهـرامـبهـر بهـ شوـن سـروشتـيه لهـ هـهـنهـدهـكاني خهـمهـوه
 داكـكي لهـ ناسنامه و لهـ ديارـيـكـردن سنوورـبكات، وهـك نهـمهـگ
 مـژووـيهـكي ووـناك تـمارـبكات، زـردار بهـ گومان و بهـ قهـيرانـي
 ناسنامهـوه، سـروشتـيه داكـكي لهـ مرـق و ناسنامهـكهـي نهـكات، قـ
 وکينه لهـ دهـرگا قـزوـهـنهـكهـي مـژووـهـوه، ئايندهـيهـكي تاريـك لهـ دنيايي
 امياريدا تـمارـدهـكات.

ئاخر چي بکهم

که نینـکم بهـگـز پهـنجهـکانما بچـت

که ددانم له دهم و ل و یاخی ده ب
 که برزانگم به ناو چاوما ده شک ته وه
 نازانم ب داده نیشم ده سته و نه ژن ؟
 ئیتر ب مبا بارانی ئم د هم مه کهن
 با ئه ست ره ی خ شه ویستیم
 له شه وی ساما و گه شما ل م نه ت ر
 قیبله ن مایه کم هه ب له د مایه
 با ر گهی خ م ل نه گ ر

شاعیر له پهره گرافه کانی سهره تایی شیعره که یه وه، چه مکی ت گه یشتنی
 باو له ژر هه ل و مهرجی تایبه تیدا، حا یبوونی خ ی به یانده کات،
 به م ل ره دا به پ چه وان ه وه، " نازانم " ده کاته ده سکه لای خ ی، به
 دیو کدا اده ستبوونی خ ی اده گه یه ن ت، نازان ت چیبکات، چ ن
 فیزه ی په ی نه وه ی وهرگرت، ل ی دانیشت، نازان ت چیبکات، ف گه ری
 ئم ئاراسته یه چیی بوو ده نگ و هه و ستی شاعیری گ ی، له پشت ههر
 ده ق کی ئاشکرای ه نراوه دا، ده ق کی شاراوه هه یه، له بنه رتدا
 په یوه ندییه کی دیال کتی له نیوان ده قی گوتراو و ده قی شاراوه دا
 هه یه، خو نندنه وه ی ههر ده ق ک ده ق کی نادیار ی له پشته، س به ره که ی
 و زه ی خو نهر به رنادات، به مه ش بوونی جه سته ی ه نراوه که ی ب چه ند
 ده نگ کی جیاواز پ لین ده کات، وونی ئایدیاف ن به ئاشکرا دیاره،
 چ ن گوزارشت له خ یده کات، ئه مه ش واده کات، ه وتی ه نراوه که به
 ش وازی به دوا ییه کدا هاتن دا گه شونما بکات، جیاوازی دروستبکات،
 پاشینه و زه مینه ی ک شانی و نه ل ره دا، پته وکردنی پ کها ته ی مشتوم
 و ململانی له ن وان گشت و به شدایه، ئم ململانیه ئاسایی نییه،
 هه گری ک مه ه هه ندی جیاوازه به وه ی له ناو خ دایه، هه و نی
 ووداو ک نییه، پاشینه ی نه ب ت، ساکانی گه مه کردن ت دا نادیاره،
 بریاردان دهرباره ی ت زه کانی دژواره، به وه ی کرده ی ههر جو ه یه ک،
 ل کدانه وه یه ک، بریار وهرگرتن ههر لایه کیان، به دژایه تی خ ی و
 ئه وه ی تر ده وه ست ته وه، م م لایه تی ههر لایه کیان، م م لایه تییه که خ ی
 ده گر ته وه، به ههر دوو سهر زیانه کان ب خ ی ده گه ته وه، شهری
 دوانه ی من و ئه وه، خود و بابه ته، تا ک و ک یه، په نابردن ب
 خود ئاگایی ئا و ته کردنی له ناو خ یا دا، بایه خدان که له ناو و نه و
 فره نگی شعی ری دا، یا ا ده شک ن و پ گه یه کی ناته با
 به رجه سته ده کات، له بنیادی درامادا خ ی وه گه ا نه، له نیوان من
 و ئه ودا، خود و بابه تدا، ل کترزانی ده نگه، له یه کنه گیشتنه، له
 ر ه وی گشتیدا، ته وه ری ئم ناله بارییه گ ا ن و کاره سات
 دروستده کات، ئاراسته ی ده نگه کان به لایه کی تر دا ده بات، گهر به پ ی
 ل کدانه وه ی ئاسایی باوی زماوانییه وه ب ت، ب نمونه دوانه ی

(په نجه و نینځك، دهم ولـوو دان، چاو و برژانگ) گهر ته واو كهری يهك نه بن، ده بـ هاو كارو ئاشنای يه كبن، بهـام ټـبازی پاساو هـنانه وه، مـتیغه له سهر ته وهری په یوه ندى شاعیر به دهر كه و ته كانی دهره وهی خـی، كاتـ له سـنگی ته وهی دهستی به سهر دا ناشكـت، به بهـشـكى خـی ده زانـت، ته وهی شاعیر چاوه روانی نه ده كړد ته وه بوو كه ټـوویدا، بهـشـك له جهستهی خـی دژى خـی بوهـستـت، ململانی له ته كدا بكات، ته مه جگه له وهی چه ند لادانه له زمان و مانای باو، جـی پرسیاره، له ټـووی میكانیزمی جوولـه و فهـسلهـزه وه پاردـكـسـه فـراهـه مـده كات، بهـام به هـمان ټـادهـش نـزیکـوونـه وه یه له زمانى شیعری، زمانى شیعری چه ند له زمانى باو دووركهـوـته وه له خودى شاعر نـزیکـ ده بـته وه، دهق كاتـ ده توانـت به ئهركى خـی هـستـت كه پـوهـره هـونه ریه باوه كان بشكـنـت به گووتهی ئایزهر " ته ده بى به تا و بـشـده بـت گهر ها توو خـی به شته باوه كانه وه بهـسته وه كه پـشـتر هـه بوون" 6 بـیه گهر له گـشـه نیگای تهرزى ټـیزكـردنى ته ندامه كانی جهسته وه به دواچوونـكـ له سـته كانـدا بـكه یـن، ده بـینـن پـچهـوانـه یه له خواره وه بـ سـره وهی بهـشـكى جهسته ټـیزكـراوه، شـوازی تهـم ټـیزكـردنه هـرمه كى نیه، لهـخـرا نه ها تووه، شاعیر له وـنه یه كدا هاوشـوه بوونـكـ له نـوان بهـشـك له جهستهی خـی به بزوتنه وهی نیشتمانی جهستهی كوردی هـه ژمارده كات، شاعیر له وـنه كـه ی ناخى خـیدا جهستهی وهك تهـلـته رناتیفى جهستهی بزوتنه وهی كوردی بهرجهسته ده كات، مـژوو ییهك ده خاته ټـوو، چـن ره گـهـزه كانی جوـا ندنه وهی تووشى قهیران ها تووه، چـنـش له نـو تاكه كانیدا به پـچهـوانـه ی ویسته كان ده جوـته وه، پاژ له دواى پاژ له خواره وه بـ سـره وه یه قده داته وه، هاوپـچـ ته نهـلـگـكـ له تهك ټـووداوه نه ویستراوه كانی دهره وهی خـیدا فـراهـم ده كات، گهر په نجه بنه مایهك بـت بـ جوـا ندنه وهو ئاماژه پـكـردنى مه بهـستـكـ، نینـك دهرهاویشته یه كه خراوه ته سهر په نجه، میكانیزمی ئیشكردنه كى ئاراسته یه كى سروشتیه له ناوه وه گهـشه ده كات بـ دهره وه، بهـام كرده ی به گـزاچوونـه وه وهك هـمـایه كى دژه سروشت ئاماژه ی بـ كراوه، هـهـبـت به بـ فشارى هـزـكى دهره كى محـا تهـم كرده یه پـچهـوانـه بكرـته وه، ئاراسته له دهره وه بگـټـټـت بـ ناوه وه خـی، خـی بخوات، تهـم بگـزاچوونـه و خـخـریه له جهستهی كوردبووندا، تا كـى بـده كات، تا كه ی له ژـر فشارى دهره كیدا دژ به یهك كاردنه كهن، كار به وه نده وه ناوهـستـت، شاعیر له خواره وه بـ سـره وه بهـشـكى تر له جهسته ده خاته ټـوو وهك گشت باس له دهم و لـو ده كات، یاخى بوونى دان له دهم ولـو دهرخى ته شهرى به شه له گشت، تـكـدانى ټـووكـاره جوانه كانی ناسنامه ی جهسته یه، له گـه هـاتـنه یزى كه رهسته كانی گه یانـدن و گـفـتـوگـدا یه كـنا یه ته وه، قسه و گووتار دروست ناكهن، دوا شتى ته و ټـیزبه ندیه

ئاوه ژووه، شاعیر دټه سهر ئه ندامی چاو واتا بینین و تیټ وانین،
 برژانگ وهك بهشك له بری ئه وهی وټناو دیده ووونكا ته وه و رټكیخات،
 كه چی ټټی ټكده ر ده بینټ، به ناویدا ده شكټ ته وه، ده یه وټت كوټری
 بكات، چاو جگه له وهی قیبله نوما ی جهسته یه ټټگایه كه بټ بیركردنه وه
 و ټټټامان و هه ټسه نگاندن، جیا كرده وهی هه ټوټسته، نه گونجاندنی
 په نجه و دهم ولټوو چاو له گه ټ بهشكانی نینك و دان و برژانگ،
 گهر به دیوټکی فراوانتر ده گه ټانی بټ بکهین، ده كرټ جټكه وتی ئهم
 هه ټوټسته درامیه، به ئاشكرا وټنه ی شقټټکی ټامیاری ټټدا
 بشټینه وه، به پشتبهستن به ساټی نووسینی شیعره كه، به دووری
 نازانین، کاریگهری بهشك له شهر ی برا كوژی له سهر بټت، باس له
 به گزاجوونی برا به رامهر به برا دهكات، جهسته له بری گونجاندن و
 یه كبووندا چټن له نټو دژه و ابوونكدا، له نټو هاوكټشه سیاسیه كاندا،
 ټټره وه دروسته كان ده شكټننه وه، جټكه وتی چ نووشتیه کی پر ئازار له
 ویزدان و جهسته و ناسنامه ی شاعیردا ده روټنن، بوون به چ كار ه ساتټك
 درز ده خاته نټو ناسنامه وه تا دهسته وسان به دیارییه وه دانیشټت،
 هیچت پټنه كرټت، شاعیر جهسته وهك یادخه ره وه یهك دهكات وه،
 پټدراوه كانی جیهانی ده ره وه، مټژووی سهرده مټکی ناله باری شټرشی شاخ
 له نټو ناخی خټیدا ده بینټ، به سهر نیشته مه نی ئه و خه ونا نه ده چټته وه
 كه متمانه ی ته وای پټی هه بوو، خټی ټټدا ده بینی و بوونی
 ده سه لماند، له پټ به كرده ی دژاوه بوونك، به راووردك، نغرټ ده بن و
 ده بنه دژ، ئه مه ش تووشی شټكیده كات، كلیلی ټټټامانك ده رگای حیرسك
 دهكات وه، ئه وهی تاكه دهنگ دابهش دهكات، دهنگی ناوه وه یه،
 هټزه كه یه تی، كه لهم قټناغه دا شوټنی هه ټبژاردنی ټټدا نه ماوه،
 ټټټه وه كه ئاوه ژووبووه ته وه، ئه ژیندای به رده ست وهك له پټشتر شاعیر
 له ټیزبه ندیه كه ئاماژه ی پټداوه له بهشك له خواره وهی جهسته وه بټ
 سهره وه ده جوټټ، واتا یه كه مجار جووټه پټكردن، دوا ی گفتوگټ، ئینجا
 ټټټامان و بینینه، له كاتټكدا به لټژيك و به ټیزبه ندی جهسته
 ده بوو له سهره وه بټ خواره وه شټټټه وه، واتا پټش هه موو شتټك ده بوو
 ټټټوانین و بیركردنه وه بټت، ئینجا گفتوگټ و دیالټگ، له كټتاییدا
 فرمانی جووټه پټكردن بټت، پرسپاری مارف عومهر گوټی شاعیر پرسپاری
 ناچاریه، ده ټټت (نازانم بټ)،*، ئایا له نه زانینه، یان هټكاری
 بژټوی و ئابوورییه، یان ده ستټوه ردانی ئه وانه ی ده ره وهی سنوورن،
 فوبیا و له نټوچوون، خټراگری و ناسنامه، مانه وه كارټکی واده كه ن،
 هه میشه بزاوتی كوردی ټټگای پټچه وانه بگرټته بهر، ئه مه ش پټچه وانه ی
 سهره تایه كه ده یووت "حای نا بم"، لټرهش به هه مان شټوه چټن له
 سهره تادا خه مه كان كټیانی ده كرده وه، ئټستاش له دوا جاردا ئاواش له
 جهسته ی هټنراوه كه ده بنه وه، شاعیر ده رگایه کی دیکه دهكات وه پرسپار

ده کات، ده ټټت "چېبکه م"!، واتا ئه گهړی ټټگای تر هه یه بیگر ټټته بهر،
 گه ټټان به دوايي ټټگایه کی دیکه دا دهر بازبوونه له واته واته ی نټو
 خود، له ټټکها ته کانی ما ټټی شیعر پیدا ته و او کهر ټټکی هه ستیاریه میلان
 کټند ټټرا له شو ټټن ټټکدا ده نوو سټت "ههستی تاکه که سی له سهر بنه مای
 یاده وهړی دامه زراوه یاده وهړی خټی له سهر بنه مای زمان ټټاده وه سټت"،
 ئه وه ئه زموون و یاده وهړیه واده کات شاعیر ټټدا چوونه وه بکات، ئه وه
 جیاوازی ټټدراوه کانی فاکته پرسپاری نو ټټف ټټرم ټټه ده کات و به راوردی
 له ده که و ټټته وه، سټراغی وه ټټامی نو ټټده که ن، سهرنج بدن چټن له
 ټټناغی یه که مدا، شاعیر به دواي دیار یکردن و دټزینه وهی ناسنامه
 و ټټه، له ټټناغی دوو هه مدا چټن وهر چه رخا نټ ووده دات به ئه گهړی
 ونبوون و درزت ټټکه وتنی ناسنامه چټن له گه ټټناغی یه که مدا
 پاراد ټټکس فراهه مده کات، له نټوان دټزینه وه و ونبووندا به شټوه یه ک
 له شټوه کانی دټنیایی به ټټاشکاو ی له سهر ته وهړی ترس و دټه ټټاو کیدا
 ده خول ټټته وه، په یوه ندی شاعیر به یاده وهړیه کانی هه گر ټټده دات، که
 ټټوما ټټی ئاوه زی کردوه ټټه نگ و ټټووی گرتووه، له نټو ئه م گټنه دا،
 شاعیر له ویدیو په رده ی ئه زموونه وه داک ټټکی له خټیده کات، ده نگی
 ټټاسته قینه ی خټی ئاشکراده کات، ده نگی خټه ویستی به رزده کات وه،
 ده گه ټټته وه بټ دټ چیتر نایه ویت په رت بکر ټټت گهر ټټشتر شاعیر له
 ټټچکه ی دټه وه خه مه کانی دابه شکر دټت، له ئټستادا وه ک
 کار دانه وه یه ک، هټن ټټده خاته بهریان و کټیاننده کات وه، کټکردنه وهی
 داتاکانی هه ست وه ټټگه رانیان له خا ټټکدا، سهرتاپای هاوک ټټشه که له
 ئه گهره کانی هه سته وه ده گ ټټت ټټت بټ پرینسیپه کانی خټه ویستی،
 دهروشانه وهی ئه م خټه ویستی ه، جوانییه کی تر ده خاته نټو ههستی
 هاوبه ش وگر ټټدانی به بوونه وه، به ټټگای هاوبه شوه، وټنه کټشانی
 زه مینه یه کی دیار، یان شو ټټکی ساما ټټه وه ټټزه یه که یارمه تی شاعیر
 ده دات ئاو ټټله ټټبردوو نه داته وه، خټی به به شټک له و دنیا یه
 بزانه ت، که چاو ټټک ده نوو ټټنټ به یه قینه وه له ئاو ټټته بووندا چاو ټټکی
 گه شتر بکاته وه، چاو ټټک به شټک نا، سهرجه م ټټه نکه کان له خټه بگر، هیچ
 ټټه نگ ټټنه ت ټټر ټټنټ، بیر ټټکه ی بینین و نه بینین، گه ټټانه وه و لټبور دن،
 دینه م ټټی ئه و چالا که یه یه که هټن ده داته شاعیر، په یام و په یوه ندی
 ئه و و نیشتیمان پته وده کات، له هه مان کاتدا ته شه ریه که له وانه ی
 سوود له ناک ټټکیه کان ده بینن، به قازانجی خټیان ده یشک ټټننه وه،
 قیبله نومای دټ ده توان ټټئاراسته ی قازانج به لای خټیدا بشک ټټنټته وه،
 خټی لټنه گ ټټی، ئاو ټټدانه وهی بټ دټ ته و او کټی خه یا ټټیکه، له
 وونیدا ساما ټټی عه شق ټټکه، پاشه ټټټر له نټویدا دهروش ټټته وه، دټنیای
 بټ خټی و نه ته وه که ی ټټشنده کات وه، چیتر تاریکی ناتوان ټټگای
 لټبگ ټټی، له لایه کی دیکه وه، کات ټټشاعیر له کات و شو ټټنی نو ټټدا

پښکها تهی وښهکان دهگڼتهوه، ټاوتهیان دهکات، په یوه نډیه کی نو له نوان د و ښمبارانکړدن که لکهوتی گرته یه کی پ توندوتیژی دهرهوهی خیه تی له لایهک، ټهستهری خشهویستی له شوی ساما دا، له لایه کی تره که گرته یه که تهژییه به همنی، به وښه کی مانسیانهی سروش، هنگدانهوهی ناوهوهی خیه تی، دهرهوهو ناوهوه، ټم دزه و ابوونهی گرتهکان، ټاوته بوونیان وادهکات دهقی ه نراوه خی له نو خیدا، پرسپارهکان له گای قیبله نوما ناراستهی د بکات، به ام پرسپار نه کړدن له چنییه تی فمگه رای شاعر و پوانی خودی، وښه دهقی و ټاستهکانی گووتار، ناوهخن کمان ښ ټاشکرادهکات، وښای شیری ته نیا وهچی وشه نییه، به کو وشهکان ده بنه دهرواز ښ وښه، ده بنه دهرواز ښ تگ ان زیاتر، پداگری شاعیر له به کارختنی ټامرازهکانی هست، هبینیه له پشختن و دابه شکردنی هر س ټامرازه هستییهکانی دهرهوه، که پشتر ټماژه مان پیدا، مه به ست له س ټامرازهکان، هستهکانی بهرکهوتن و جوو له په نجهو ښځ، دم و لو له دنگ و تامکړدن، بینین و وانین له چاو و برژانگ، سرجه م ټم س ټامرازه دهرکییه به بهرته قای هستکی یشیهی ناوهوه نابن، که له ددا به دیارده کهوت، له سهراییهوه سات شاعیر به سهر ټامرازهکانی ټهو س هسته دهرهوه تده په ی، فیزه ی په ینهوکی پرسپاری "نازانم ښ" بوو، وه له ټستادا دهرهاویشتهکانی وهامی ښ وونبووهوه، ټهوهی وهام دده زتهوه، گای پرسپار دهگڼتهوه، که د گڼتهوه هستهکانی بهرکهوتن، یتمی دنگ و قسه کړدن، بینین و ټوانینیش دهگڼتهوه، ټهوه ناوهوهیه، ده، گانکاری دروستدهکات، تا له خجیدا گانکاری نه بت له دهرهوه ناتوانت ووداو دروستکات، قناغ ببت، گهر پاراد کس نه بت، همیشه دیاردهکانی دهرهوه ده ښ هگری ناسنامهی ناوهوه بن، ده ښ ناسنامهی د هه گرن، چن ساما ناسنامهی ټهستهره، قیبله نوما ناسنامهی گاهه ده گرن، چن ټهستهره دی ساما، قیبله نوما هی گایه، نه لیده تڼی نه لیده گڼته، داواکی "مارف عومه رگو"ی شاعیر له هاو زمانهکانی، له خا کدا وه خه مهکانی له دوو هستی بایس نه کراودا کپیانده کاتهوه، هستی بیستن گوگرتن له دنگی د، گپیایه یی دنگی د بن، تا چتر هست به ښنی خیانت نه کهن، ټه گربینی گشت خیانه ت له ښمباکړدن و کاولکردنی دهوه دهستپدهکات، جهسته که نارده خات، م شک ده شو ښت، گاه ده گڼته، شو بن و پگی ناسنامهو بوون لهق دهکات، له قناغی سه مه مدا جارکی تر شاعیر ده توان له نگر بگر له گای خشهویستییهوه ناسنامه کی بگڼتهوه، پاراد کسی نو بخاته ووه تا هکی دهرکړدن.

گه رمیانی بـ بارانی تینووی دـ میان سووتاند

من نه مردم

کوـستانی به هـ به و هاوار اها تووم یان گـ تـ بهردا

هر نه مردم

که به کهم جار نیشتمانم لهت لهت کرا

ئو و ژه بـ من نه مردم

به کهم گوندی وـ لات کهم وـ رانکرا

خـ زگه ئو و ژه ده مردم

بـ نیشتمان بچمه هر کوـ

له دووره وه گشت په نجره وه

دهرگا به کم لـ داده خن

ئا ا ا خ

نیوه شهو له شیرینی خه ودا دهرم ده کهن

خـ شه ویستی وهـ نموونه به کی په تی، په یوه نډیه کی زیندووه له

ئا وـ ته بوون، توانه وهی قهواره ی خوده له قهواره به کی دیکه دا، ئه وین

ئا وـ نه به کی بـ غهش و غهله، مرـ ف ده توانـ خـ ی له نـ و ئه وانی تردا

ببینـ، خه مه کانی بهرام بهری تـ دا خـ شبو وـ ت، وهـ له سهره تاوه

گوتمان، ئه وه سیحرو زمانی خـ شه ویستی به، خه م و ئازاره کان

کـ ده کاته وه، خـ ی پـ جوانده کات، ئه وه ده نگی خـ شه ویستی هـ هـ به

هـ زوو توانای له ژیا نه وه وهرگرتووه، پرسپاری مردن پـ شـ ده کات،

ئه وه سیحرو ته لیسمی خـ شه ویستی به مه ودا ی شوـ نه کان نا هـ وـ ت، و

گه رمیان و کوـستان له ژـ ر به ک چه تردا کـ ده کاته وه، ئازاره کان

کاـ ده کاته وه، شاعیر جگه له دابه شکردنی زمانی خه م و ئازار قایل

نا بـ چـ ژ له په یوه نډی خـ شه ویستی دا دابه شبکات، خـ شه ویستی

دابه شبوون و که مکړدنه وه قه بوـ ناکات، کانت ده وـ ت “به رگی ئه وه

ناگرم چـ ژه کانم دابه ش بکه م” 7، خه مه کانی گه رمیان و کوـستان، خا که

له یاده وهری دـ دا دهرمانی گیانه، هه میشه شاعیر دـ ی واـ به بـ ئو

خـ شه ویستی به، که سهرجه م هه بوونه کانی سروشتی پـ که وه په یوه سترکردوه،

هر ئه م په یوه سترکردنه شه نه مری به نیشتمان به خشیوه، دا کـ کی

لـ ده کات، شاعیر له چوار وـ نه دا چه مکی مردن به سهرده کاته وه، که

ده وـ ت نه مردم، نه مردنی شاعیر هـ زی له نه مردنی نیشتمان وه

وه رگرتووه، که سایه تی شاعیر به هـ هه نده کانی دهره وه و ناوه وه، پاژی

ئو ئه زموونه زیندووانه به که ناسنامه ی له سر بونیادنراوه،

وـ نه به کی بـ له که به له درـ ژه پـ دانی خه بات که له سر داکه و ته کاند

به دی ده که ین، شاعیر زیره کانه توانیویه تی سهره تای هـ نراوه که به

کـ تاییه که به وه گرـ بدات و قفـ یبکات، بـ دواچار پارادـ کسـ

ئه نجام بدات، وهـ ده بینین ئه وهی له سهره تای هـ نراوه که دا وهـ بـ

لایه نښه، ته نیا سهرپه له دهرووی سږزه کهوه دهیوت "حای ده بم"،
 هه نووکه به رانبر به گه وره کاره ساته کان سامناکی ووداوو کان،
 به هڅو به های ئه وینه وه، ئه م به رگه ی گرتووه و نه مردووه، سهرسامه
 چن به رگه ی نه هامه ته که ده گر به و جره کوشنده و کاریگر به ت،
 هه هڅه به ت له سهر ئاینده و مانه وهی مرغه، ئه وهی ئه م هڅه ی له
 دوايه ئیراده ی خه وستهی مرغه به رانبر به سته م و ئه و هڅه
 نه خوازاوانه، که له وړانکړدندا جیاوازی ناکات له نه و گهرمیان و
 کوستان، له سووتان و گرت به ردان، مامه ی شاعیر له ته که
 ووداوو کان، ئه نگیزه ی ناووهی خوده، به ستر اوو به چاره نووسه وه،
 وه که سهره تاي هڅه راوه که مامه یه کی تاکه که سی نیه، تا ښه ی نهر ښی
 بگڼه و به ت "حای بووم"، له م قه ناغه مامه به ره مه نه ره و پا
 به و ښه ی شیعری یه که می هڅه راوه کهوه ده نه، هه و ښه ی دروست
 وهرده گرت، به ئه جیندایه کی نیشتمانی قهره بووی به ده کاته وه،
 متمانې پاکبوونه وهی به دابین ده کات، گرتنه کان فراوانترده کات
 مانای سهرپاگیری په ده به خښه ت، له خه می تاکه که سیه وه ده یگڼه به ت به
 خه می نیشتمان، هه به ت ئیستاتیکای و ښه پا به نده به به کاره ښانی
 هڅه زه کانی گه یانندن و مه وداکانی نریککړدنه وه یان دوورکه و تنه وهی
 مانا له وړناکردنی ره گه زه کانی گونجانندن و ئه گهر بینی هاوډزه کان،
 د زینه وهی په یوه نډیه کانی نه وانیان، گهرمیان و کوستان له
 فره نگی زمانه وانیدا دوو په گه ی هاوډزن، یه که م چاوه ښه بوونی
 گهرمیان به باران گهر له ووی که مه یه تی و په یوه نډی به ئاو و
 بارانه وه هه به ت، ئامازه یه به چینی پا ه و جوتیار، به خه کی
 گوندنشین، که بڼه ویان له سهر بارانه، دووه م کوستان به هڅه به و
 هاوار به مانای ژیانې که چهری د، چینی سه هم خه کی شار ده گر ته وه،
 زیاتر چینی برجوازی بچوک خو ښه واره ده گر ته وه، به م گشتگیریه،
 شاعیر سهرتاپای په کهاته ی که مه گای کوردستان له په یوه نډیه کدا
 ئاو ته ده کات به یه که چاره نووسه وه گر یان ده دات، ئه وهی ئه م دوو
 قه ناغه ده شک ښی له به ته یه که خه مدا که یانده کاته وه، چینی سه همی
 شارنشین، خو ښه واره، له شاردنا نه گهرمیان ده م ښی نه کوستان،
 له ژبه یه که ناسنامه دا، یه که هندی نه ته وایه تیدا، ده چه وسنه وه، به
 یه که چاره نووسه وه ده لک ښ، چینی شار خه م هه گری هه ردوو چینی
 گوندنشین و که چهره، ئه میان به به ده نگی له چاوه وانی باران دا،
 ئه ویان به که شوی هڅه به و گواسته نه وه هاواری به شو ښی، هاوکات
 سه به ری ئه م د خه له سهر شارنشین دا ه نگده داته وه، بگڼه ره وه خه
 له ده نگی شاعیردا به دی ده کات، له یه که مدا، له که و ته ی تینو و بوون به
 ژیان و ئاوادانی، وه که ج که و ته دی شاعیر ده سووت ښن، له دووه مدا
 هڅه به و اهاتنی ه وکړدنی گهرمیان کوستان، گرت به ردان له ودا،

گۆت-بەردان بە جەستەى شاعىرەو گر-دەدات، كە لە شارددا خى دەنو-ن، دەنگى شاعىر ھەست بە تاوان و ئازار-كى سەختى ئەنت-ل-ژى دەكات، ئازار-ك مردنیش ئەو -ووەى نىيە ئاوى ل- بداتەو، نەكات، نە سووربوون، نە -ژ، نە خ-زگە لە ئاست ھەستکردنى ئەو تاوانەدا نىيە، بە مردنیش فریای ناکەو-ت، لە چوار گرتەى جیاوازدا لە د-خى شكستبووندا لە دەرگای مردن دەدات، دەرگای ل- ناکر-تەو، مردن واتا تەواو بوون، بە-ام ئەم ماوہ بە ھەستى مانەوہ يەخەى مردن دەر-، پ-دەچ-ت مردن دەرەقەتى نەيەت، ش-ش دژ بە سىستەمى د-گما و مردن دەر-ت، نەك پ-چەوانەكەى، وەك پ-شتر گووتمان ئەوہى ئەم، واتا شاعىر چاوەر-ى نەبوو -وویدا، گەر ھەستى مردنى ھەبوايە، چوار جار پرسىارى لە مردن نەدەکرد، ب- نايباتەو، دركکردن بە ھەست-كى ئاوەھانە، ژيان ھىچ، مردنیش ناپاكى لەتەكدا بكات، ت- بم-نيت، يان مايتەو، لە يەكەمدا نەبوويەتە ئەو بارانەى خەونى جوتيار بەدى ب-نى، ديسانەوہ لە دووھەميشدا ھەر نەبوويت بەو لانەيە ھ-بەى -ەوندەكان بيار-زى، بە بيانووى ھەبوونى بەرگرى لە ناسنامە و لە مانەوہ، لە يەكەمدا گەرميان و گوندەكانى سووت-نران و كاولبوون، لە دووھەميشدا گ-بەردرا لە ھ-بەو -ەشما-كانى كو-ستان، ئ-وہ ش-شتان كرد، دەسە-اتيش لە بيانوو دەرگەرا، خە-كى گەرميان و كو-ستانیش وەك يەك باجەكەياندا، نەمانى گوندەكان لە نەمانى چاوە-وانى و لە نەمانى خەوندا يەقيداوہتەو، لە ئاستى ناوخ-دا دابەشبوونى جەستەى كوردى ل-كەوتەو، لە ئاستى ن-ودەو-ەتیشدا خەم-كى قورستر ك-ماندەكاتەو، خە-ات ئاسا بەسەر چوار وو-اتدا دابەشكراوين، ھەموو -ژ، گشت سات-، باجى كوردبوونمان دەدەين، ب- كو- بر-ين، گەر كوردبوون ما- -ت، گوندنشین پەنجەرەكەى ب-ت، دەوارنشینیش دەرگاكەى ب-ت، ت-ى شارنیشینیش ت-شوى خەم-كى ئەزەليت لە ھەگبەنا ب-ت، لە -ژ-كى رەشدا، ھە-گرى ناسنامەيەكى سپيت، لە ناوہو و-رانە، لە دونیای دەرەوہشدا، لە دونياشدا، چ كارەسات-كە كەس بەدەنگتەوہ نايە، در-ژ كردنەوہ و پچركردن و لەتکردنى وشەى ئاااخ ھاوارکردن و بەرجەستەکردنى ئىرادەيە، ھ-زە لە ئينساندا، لەتکردنى لە چوار برگەدا، يەكتاخستنى نا-ەو ژانوژ-ى ھەرچوار پارچەى كوردستانە، دەنگ و سەدای ياخى بوون-كە لە ناخوہ سەردەكات، چوار سنوورى بە ناھەق دابەشكراو ت-كدەشك-ن، ب-دەنگى دونیای دەرەوہش -يسوا دەكات "ياخىبوون كات-ك -وودەدات كە مر-قى ياخى ھەستبكات لە شو-ن-ك بە ج-ر-ك لە ج-رەكان لەسەر ھەقە"8، ئەم دەنگە پچ-ە -ەنگدانەوہى دەنگى ياخىبوونى خەمەكانى "مارف عومەر گو-"ى شاعىرە لە ھەر چوار پارچەى كوردستان، چ-ن لە نيوہ شەودا واتا ھ-شتا نيوہيەك ماوہتەو، ھىوايەك ھەيە، لە مردن -زگارى

بکهن دهریکهن له خهوی مردن به ئاگا بتهوه، خو تهوه په پینه گیت، له چوار گرته دا له چوار پارچه دا نهیتوانی پیبگات، بگومان وهرگر کات هاوزینی هم دهقه شیعریه ده بټ که کاره کی تدا نهجامدراوه، بهم شوه دهتوان له ئاسی چاوه وانی نزیك بتهوه، گهر نا وهرگر ده بی ئاسی چاوه وانییه که فراهه مبات که گونجاو بټ له تهك زه مه نی نووسینی مژووی دهقه شیعریه که، دواشت شاعیر به گڼ انهوهی شاعر کی کورت، توانی دهنگی خی بخاته پا دهنگی "تهعت تاهیر"ی شاعیر، یان به په وانهوه تهعت تاهیر له ئستادا دهتوان نهو له دهره شیعریه کهیدا به دیکات که ده بټ "تهوانه ی پا وانی چیر ککی خه مباربوون دهران... کاره ساتی گهره پویستی به گڼ انهوهی درټر نیه"

سهرچاوه:

- 1- بهختیار علی - له دیارهو بټ نادیار- چاپخانه ی کار- چاپی یهک - نه ندشه بټ چاپ و بټ اوکردهوه - سلمانی - سا 2011 - لاپه ه 85
- 2- مارف عومهر گو - شاییه کی نه نی - چاپخانه ی کار- چاپی یهک - له بټ اوکراوه کانی دهزگای رټنبری جه مال عیرفان - سلمانی - سا 2015 - لاپه ه 43
- 3 - عه بدو بټ تاهیر بهرزنجی - هیشام تاهیر بهرزنجی - چاپخانه ی تاران - چاپی یهک - سلمانی - سا 2018 - لاپه ه 17
- 4 - سی - دی لويس - الصورة الشعرية - ترجمه د. احمد نصيف الجنابي - مالك میری - سلمان حسن ابراهيم - دار الرشيد للنشر- منشورات وزاره الثقافه والاعلام - الگبعه الاولى سنه 1982 - ص 38
- 5 - بهختیار علی - سټوی سټهم - چاپخانه ی کار- چاپی - نه ندشه بټ چاپ و بټ اوکردهوه - سلمانی - سا - لاپه ه 66
- 6 - د. یادگار له تیف شاره زووری - تی ره کانی وهرگرتن - چاپخانه ی حمدي - له بټ اوکراوه کانی شانزه مین فیستیفا ی گه لاوټر - سلمانی - سا 2012 - لاپه ه 45
- * به دیوی ناوه وه له داها توودا گه رانه وه یه کمان بټ هم پرسیاره ده بټ
- 7 - دونیس هولیر - گټ قاری شاعر- ژماره 7 - ناوی گووتار- نارین خای سهره تا - وهرگټانی له فهره نسیه وه - شهید که ټټ سی - سلمانی - سا 2018 - لاپه ه 106
- 8 - ئارام سدیق - گټ قاری شاعر- ژماره 3 - ناوی گووتار- شاعر ی یاخیوونی ساخته له نه زموونی که ژا - نه حمده دا - سلمانی - سا 2017 - لاپه ه 65